

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

SVET

SKLEP SVETA

z dne 2. decembra 2005

o sklenitvi Protokola ZN-EKE o registriranih izpustov in prenosov onesnaževal, v imenu Evropske skupnosti

(2006/61/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 175(1) v povezavi s prvim stavkom prvega pododstavka člena 300(2) in prvim pododstavkom člena 300(3) kakor tudi člena 300(4) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Cilj Protokola ZN-EKE o registriranih izpustov in prenosov onesnaževal (v nadaljnjem besedilu „Protokol“) je izboljšati javni dostop do informacij v skladu s Konvencijo ZN-EKE o dostopu do informacij, udeležbi javnosti in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah (v nadaljnjem besedilu „Aarhuška konvencija“).

(2) Skupnost je podpisala Aarhuško konvencijo dne 25. junija 1998 in jo odobrila s Sklepom 2005/370/ES ⁽²⁾.

(3) Skupnost je podpisala Protokol dne 21. maja 2003.

(4) Protokol je na voljo za ratifikacijo, sprejetje ali odobritev s strani držav podpisnic in organizacij za regionalno gospodarsko povezovanje.

(5) V skladu s Protokolom organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje v svojih listinah o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu opredeli obseg svojih pristojnosti v zvezi z zadevami, ki jih ureja Protokol.

(6) Z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ⁽³⁾ so se v zakonodajo Skupnosti vključile določbe Protokola.

(7) V členu 20 Protokola je določen poenostavljen in pospešen postopek za spreminjanje njegovih prilog.

(8) Zato je treba Protokol v imenu Skupnosti odobriti –

SKLENIL:

Člen 1

Protokol ZN-EKE o registriranih izpustov in prenosov onesnaževal se odobri v imenu Skupnosti.

Besedilo Protokola je priloženo kot Priloga A tega sklepa.

Člen 2

Predsednik Sveta je pooblaščen, da imenuje osebo ali osebe, pooblaščen za deponiranje listine o odobritvi pri generalnem sekretarju Združenih narodov v skladu s členom 25 Protokola.

⁽¹⁾ Mnenje z dne 30. maja 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ UL L 124, 17.5. 2005, str. 1.

⁽³⁾ UL L 33, 4.2.2006, str. 1.

Člen 3

Predsednik Sveta je pooblaščen, da imenuje osebo ali osebe, pooblaščene, da v imenu Skupnosti deponirajo izjavo o pristojnosti iz Priloge B tega sklepa, v skladu s členom 26(4) Protokola.

Člen 4

1. Glede zadev iz pristojnosti Skupnosti je Komisija je pooblaščena, da v imenu Skupnosti odobri spremembe prilog Protokola v skladu s členom 20 Protokola.

2. Komisiji pri izvajanju te naloge pomaga posebni odbor, ki ga imenuje Svet.

3. Pooblastilo iz odstavka 1 je omejeno na spremembe, ki ne spreminjajo in so skladne z ustrežno zakonodajo Skupnosti o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal.

4. Kadar se spremembe prilog Protokola ne izvajajo v ustrežni zakonodaji Skupnosti v dvanajstih mesecih od datuma, ko jih je depozitar razposlal, Komisija depozitarju s pisnim uradnim obvestilom izrazi pridržek glede te spremembe v skladu s členom 20(8) Protokola pred iztekom teh dvanajstih mesecev. Če se naknadno spremembe začnejo izvajati, Komisija nemudoma umakne uradno obvestilo.

Člen 5

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 2. decembra 2005

Za Svet
Predsednica
M. BECKETT

PRILOGA A

PROTOKOL O REGISTRIH IZPUSTOV IN PRENOSOV ONESNAŽEVAL

Pogodbenice tega protokola so se,

ob sklicevanju na člen 5(9) in člen 10(2) Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah iz leta 1998 (Aarhuška konvencija),

ob spoznanju, da registri izpustov in prenosov onesnaževal zagotavljajo pomemben mehanizem za povečanje odgovornosti družb, zmanjšanje onesnaževanja in spodbujanje trajnostnega razvoja, kakor je navedeno v deklaraciji iz Lucce, sprejeti na prvem srečanju pogodbenic Aarhuške konvencije,

ob upoštevanju načela 10 deklaracije iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992,

ob upoštevanju načel in obveznosti, dogovorjenih na konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992, zlasti pa določb iz poglavja 19 Agende 21,

ob upoštevanju Programa za nadaljnje izvajanje Agende 21, ki ga je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov na devetnajsti posebni seji leta 1997, v katerem je med drugim zahtevala povečanje nacionalnih zmogljivosti in zmožnosti za zbiranje, obdelavo in razširjanje podatkov, da bi javnosti primerno olajšala dostop do informacij o globalnih okoljskih zadevah,

ob upoštevanju Načrta za izvajanje s svetovnega vrha o trajnostnem razvoju leta 2002, ki spodbuja razvoj usklajenih in celovitih informacij o kemikalijah, kakor na primer z državnimi registri izpustov in prenosov onesnaževal,

ob upoštevanju dela Medvladnega foruma za kemijsko varnost, zlasti pa Bahijske deklaracije o kemijski varnosti iz leta 2000, Prednostnih nalog po letu 2000 in Registra o izpustih in prenosih onesnaževal/akcijskega načrta za inventar emisij,

ob upoštevanju dejavnosti, ki potekajo v okviru Medorganizacijskega programa za dobro premišljeno ravnanje s kemikalijami,

z upoštevanjem, nadalje, dela Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, zlasti pa Priporočila Sveta o izvajanju registrov izpustov in prenosov onesnaževal, s katerim Svet poziva države članice, naj ustanovijo nacionalne registre izpustov in prenosov onesnaževal ter jih dajo na voljo javnosti,

v želji, da bi z razvojem javno dostopnih informacijskih sistemov o okolju zagotovile mehanizem, ki bo današnjim in prihodnjim generacijam omogočal življenje v okolju, primernem za njihovo zdravje in blaginjo,

v želji zagotoviti, da bo razvoj takšnih sistemov upošteval načela, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju, kakršno je previdnostni pristop, določen v načelu 15 deklaracije iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992,

ob priznavanju povezave med primernimi okoljskimi informacijskimi sistemi in uveljavljanjem pravic iz Aarhuške konvencije,

ob ugotavljanju potrebe po sodelovanju z drugimi mednarodnimi pobudami o onesnaževalih in odpadkih, skupaj s Stockholmsko konvencijo o težko razgradljivih organskih onesnaževalih iz leta 2001 in Baselsko konvencijo o čezmejnem prehanjanju nevarnih odpadkov in njihovem odstranjevanju,

ob priznavanju, da so cilji celovitega pristopa k čim večjemu zmanjševanju onesnaževanja in količine odpadkov iz industrijskih objektov ter drugih virov doseganje visoke stopnje varstva okolja v celoti, napredek k trajnostnemu in do okolja prijaznemu razvoju ter varovanje zdravja današnjih in prihodnjih generacij,

v prepričanju, da so registri izpustov in prenosov onesnaževal stroškovno učinkovito sredstvo za spodbujanje okoljevarstvene učinkovitosti, zagotavljanje javnega dostopa do informacij o izpustih onesnaževal in njihovih prenosih v skupnostih in skozi skupnosti, ter za vlade, ki z njimi sledijo gibanjem, dokazujejo napredek pri zmanjševanju onesnaževanja, nadzorujejo izpolnjevanje nekaterih mednarodnih sporazumov, določajo prednostne cilje in ocenjujejo napredek, dosežen z okoljskimi politikami in programi,

v veri, da lahko registri izpustov in prenosov onesnaževal občutno koristijo industriji zaradi boljšega ravnanja s kemikalijami,

glede na možnosti, ki jih daje uporaba podatkov iz registrov izpustov in prenosov onesnaževal v povezavi z zdravstvenimi, okoljskimi, demografskimi, gospodarskimi in drugimi pomembnimi podatki za boljše razumevanje potencialnih problemov, ugotavljanje „vročih točk“, sprejemanje varnostnih ukrepov in ukrepov za ublažitev ter določanje prednostnih ciljev upravljanja okolja,

ob priznavanju pomena varstva zasebnosti prepoznanih ali prepoznavnih fizičnih oseb pri obdelavi podatkov, poslanih v registre izpustov in prenosov onesnaževal v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi o varstvu podatkov,

ob priznavanju pomena razvoja mednarodno skladnega sistema registrov izpustov in prenosov onesnaževal za večjo primerljivost podatkov,

ob ugotavljanju, da številne države članice Gospodarske komisije OZN za Evropo, Evropske skupnosti in pogodbenice Severnoameriškega sporazuma o prosti trgovini ukrepajo, da bi zbirale podatke o izpustih in prenosih onesnaževal iz različnih virov in da bi jih dale na razpolago javnosti, ter zlasti ob priznavanju dolgotrajnih in dragocenih izkušenj v nekaterih državah,

ob upoštevanju različnih pristopov v obstoječih registrih emisij in potrebe po preprečevanju podvajanja ter ob priznavanju, da je zaradi tega potrebna določena prožnost,

ob spodbujanju postopnega razvoja nacionalnih registrov izpustov in prenosov onesnaževal,

ob spodbujanju oblikovanja povezav med nacionalnimi registri izpustov in prenosov onesnaževal in informacijskimi sistemi o drugih izpustih, ki skrbijo javnost,

SPORAZUMELE:

Člen 1

Cilj

Cilj tega protokola je omogočiti širši dostop javnosti do informacij z oblikovanjem usklajenih in celovitih registrov izpustov in prenosov onesnaževal (RIPO) na državni ravni, v skladu z določbami tega protokola, ki bodo olajšali sodelovanje javnosti pri odločanju o okoljskih zadevah in prispevali k preprečevanju in zmanjševanju onesnaževanja okolja.

Člen 2

Opredelitve

V tem protokolu:

1. „pogodbenica“ pomeni državo ali organizacijo za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 24, ki se je s podpisom zavezala k spoštovanju tega protokola in za katero velja ta protokol, razen če v besedilu ni navedeno drugače;
2. „konvencija“ pomeni Konvencijo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, sestavljeno v Aarhusu na Danskem dne 25. junija 1998;
3. „javnost“ pomeni eno ali več fizičnih ali pravnih oseb in v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso njihova združenja, organizacije ali skupine;
4. „industrijski kompleks“ pomeni eno ali več naprav na istem mestu ali na sosednjih mestih, ki so v lasti in jih upravlja ena sama fizična ali pravna oseba;

5. „pristojni organ“ pomeni državni organ ali organe ali drugi pristojni subjekt ali subjekte, ki jih pogodbenica določi za upravljanje sistema nacionalnega registra izpustov in prenosov onesnaževal;
6. „onesnaževalo“ je snov ali skupina snovi, ki so lahko škodljive za okolje ali zdravje ljudi zaradi svojih lastnosti in zaradi vnosa v okolje;
7. „izpust“ pomeni nameren ali nenameren, reden ali nereden vnos onesnaževal v okolje zaradi človekove dejavnosti, vključno z izlitji, emisijami, izpuščaji, vbrizgavanji, odstranjevanjem ali odlaganjem, ali odvajanjem prek kanalizacijskih sistemov, ki nimajo čistilnih naprav za odpadno vodo;
8. „prenos izven kraja nastanka“ pomeni prenos onesnaževal ali odpadkov, namenjenih za odstranitev ali predelavo, in onesnaževal v odpadnih vodah, namenjenih za obdelavo v čistilni napravi, prek meja obrata;
9. „razpršeni viri“ pomenijo številne manjše ali razpršene vire, iz katerih se onesnaževala lahko izpuščajo v tla, zrak ali vodo, katerih skupni učinek na navedene medije je lahko precejšen in za katere je zbiranje posameznih poročil nepraktično;
10. izraza „nacionalni“ in „na nacionalni ravni“ se v zvezi z obveznostmi iz tega protokola za pogodbenice, ki so organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, nanašata na zadevno regijo, razen če ni drugače navedeno;
11. „odpadki“ pomenijo snovi ali predmete, ki:
  - (a) se odstranijo ali predelajo;
  - (b) so namenjeni odstranitvi ali predelavi; ali
  - (c) jih je na podlagi določb nacionalne zakonodaje treba odstraniti ali predelati;
12. „nevarni odpadki“ pomenijo odpadke, ki so opredeljeni kot nevarni v nacionalni zakonodaji;
13. „drugi odpadki“ pomenijo odpadke, ki niso nevarni odpadki;
14. „odpadna voda“ pomeni vodo, ki po uporabi vsebuje snovi ali predmete in jo ureja nacionalna zakonodaja.

Člen 3

Splošne določbe

1. Pogodbenice sprejmejo potrebne zakonske in druge ukrepe ter ustrezne izvršilne ukrepe za izvajanje določb iz tega protokola.
2. Določbe iz tega protokola ne posegajo v pravico pogodbenice, da ohrani ali sprejme obširnejši ali javnosti dostopnejši register izpustov in prenosov onesnaževal, kakor ga zahteva ta protokol.
3. Pogodbenice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da industrijski kompleksi ali ali državni organi ne kaznujejo, preganjajo ali nadlegujejo zaposlenih v industrijskem kompleksu in posameznikov, ki državnim organom prijavijo industrijski kompleks zaradi kršitve nacionalne zakonodaje o izvajanju tega protokola.
4. Pri izvajanju tega protokola bo pogodbenice vodil previdnostni pristop, določen v 15. načelu deklaracije iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992.
5. Da bi omejili podvojeno poročanje, se lahko sistemi registrov izpustov in prenosov onesnaževal kar najbolj povezujejo z obstoječimi viri informacij, kakor so mehanizmi poročanja na podlagi koncesije ali okoljevarstvenega dovoljenja.
6. Stranke si prizadevajo doseči konvergenco med nacionalnimi registri izpustov in prenosov onesnaževal.

Člen 4

Osnovni elementi sistema registrov izpustov in prenosov onesnaževal

V skladu s tem protokolom pogodbenice vzpostavijo in vodijo javno dostopne nacionalne registre izpustov in prenosov onesnaževal, ki:

- (a) poročajo o točkovnih virih po posameznih industrijskih kompleksih;
- (b) omogočajo poročanje o razpršenih virih;
- (c) poročajo glede na posamezna onesnaževala oziroma vrste odpadkov;
- (d) so multimedialni in razlikujejo med izpusti v zrak, tla in vodo;

- (e) vsebujejo podatke o prenosih;
- (f) temeljijo na obveznem rednem poročanju;
- (g) vsebujejo standardizirane in pravočasne podatke, omejeno število standardiziranih mejnih vrednosti za poročanje in omejeno število določb o zaupnosti, če takšne določbe vsebujejo;
- (h) so dosledni in oblikovani tako, da so prijazni do uporabnika in dostopni javnosti ter so na voljo tudi v elektronski obliki;
- (i) omogočajo sodelovanje javnosti pri razvijanju in spreminjanju; ter
- (j) so oblikovani v strukturirano računalniško bazo podatkov ali več povezanih baz podatkov, ki jih vodi pristojni organ.

Člen 5

Oblika in struktura

1. Pogodbenice zagotovijo, da so podatki v registru iz člena 4 predstavljeni agregirano in posamezno tako, da je mogoče izpuste in prenose iskati in prepoznavati glede na:

- (a) industrijski kompleks in njegovo zemljepisno lego;
- (b) dejavnost;
- (c) lastnika ali upravljavca in če je primerno, družbo;
- (d) onesnaževalo ali odpadke, kakor je primerno;
- (e) posamezne okoljske medije, v katere se izpušča onesnaževalo; in
- (f) kakor je navedeno v členu 7(5), namembni kraj prenosa in, če je to primerno, postopek odstranitve ali predelave odpadkov.

2. Pogodbenice tudi zagotovijo, da je mogoče podatke iskati in prepoznavati glede na tiste razpršene vire, ki so bili vključeni v register.

3. Pogodbenice svoje registre oblikujejo tako, da upoštevajo možnost prihodnje širitve in zagotovijo, da so podatki iz poročil javno dostopni za vsaj preteklih deset let.

4. Register je oblikovan tako, da je čim lažje dostopen javnosti prek elektronskih medijev, kakor je na primer internet. Njegova oblika v normalnih pogojih delovanja omogoča, da so

podatki o registru ves čas in takoj na voljo prek elektronskih medijev.

5. Pogodbenice bi morale v registru zagotoviti povezave do ustreznih obstoječih javno dostopnih baz podatkov o zadevah, ki so povezane z varstvom okolja.

6. Pogodbenice v registru zagotovijo povezave do registrov izpustov in prenosov onesnaževal drugih pogodbenic tega protokola in, če je mogoče, do registrov drugih držav.

Člen 6

Obseg registra

1. Pogodbenice zagotovijo, da register vsebuje podatke o:

- (a) izpustih onesnaževal, o katerih je treba poročati na podlagi člena 7(2);
- (b) prenosih izven kraja nastanka, o katerih je treba poročati na podlagi člena 7(2); in
- (c) izpustih onesnaževal iz razpršenih virov, o katerih je treba poročati na podlagi člena 7(4).

2. Skupščina pogodbenic preuči izkušnje, pridobljene z razvojem nacionalnih registrov izpustov in prenosov onesnaževal ter z izvajanjem tega protokola, in z upoštevanjem ustreznih mednarodnih procesov pregleda zahteve za poročanje iz tega protokola in obravnava naslednje zadeve za njegov nadaljnji razvoj:

- (a) pregled dejavnosti iz Priloge I;
- (b) pregled onesnaževal iz Priloge II;
- (c) pregled mejnih količin v prilogah I in II; in
- (d) vključevanje drugih pomembnih vidikov, kakor so podatki o prenosih znotraj kraja nastanka, skladiščenje, podrobno določanje zahtev za poročanje o razpršenih virih ali razvoj meril za vključevanje onesnaževal v ta protokol.

Člen 7

Zahteve za poročanje

1. Pogodbenice bodisi:

- (a) zahtevajo, da lastniki ali upravljavci vsakega posameznega industrijskega kompleksa v njihovi pristojnosti, ki opravlja eno ali več dejavnosti iz Priloge I z zmogljivostjo, ki presega mejne vrednosti, navedene v stolpcu 1 Priloge 1; in:

- (i) izpušča onesnaževala iz Priloge II v količinah, ki presegajo mejne vrednosti, navedene v stolpcu 1 Priloge II;
- (ii) prenaša onesnaževala iz Priloge II izven kraja nastanka v količinah, ki presegajo mejne vrednosti iz stolpca 2 Priloge II, če se je pogodbenica odločila za poročanje o prenosih glede na posamezna onesnaževala v skladu z odstavkom 5(d);
- (iii) prenaša letno več kakor 2 toni nevarnih odpadkov ali več kakor 2 000 ton drugih odpadkov izven kraja nastanka, če se je pogodbenica odločila za poročanje o prenosih glede na vrsto odpadkov v skladu z odstavkom 5(d); ali
- (iv) prenaša onesnaževala iz Priloge II izven kraja nastanka v odpadnih vodah, namenjenih za obdelavo v čistilnih napravah, v količinah, ki presegajo mejne vrednosti iz stolpca 1b v Prilogi II, sprejmejo obveznosti, ki so jim naložene na podlagi drugega odstavka; ali
- (b) zahtevajo, da lastniki ali upravljavci vsakega posameznega industrijskega kompleksa v njihovi pristojnosti, ki opravlja eno ali več dejavnosti iz Priloge I s številom zaposlenih, ki je enako ali presega mejno število iz stolpca 2 Priloge I, in proizvaja, predeluje ali uporablja onesnaževala iz Priloge II v količinah, ki presegajo mejne vrednosti iz stolpca 3 Priloge II, sprejmejo obveznosti, ki so jim naložene na podlagi odstavka 2.
2. Pogodbenice zahtevajo, da lastniki ali upravljavci industrijskih kompleksov iz prvega odstavka pošiljajo podatke iz petega in šestega odstavka, in v skladu z zahtevami, ki so tam navedene, za tista onesnaževala in odpadke, pri katerih so bile presežene mejne količine.
3. Da bi dosegla cilje tega protokola se lahko pogodbenica za posamezno onesnaževalo odloči uporabljati mejno količino za izpust ali pa mejno količino za proizvodnjo, predelavo ali uporabo, če to poveča količino pomembnih podatkov o izpustih in prenosih, ki so na voljo v njenem registru.
4. Pogodbenice zagotovijo, da informacije o izpustih onesnaževal iz razpršenih virov iz odstavkov 7 in 8 za vključitev v registre zbirajo njihovi pristojni organi ali pa za to določijo enega ali več državnih organov ali pristojnih subjektov.
5. Pogodbenice zahtevajo, da lastniki ali upravljavci industrijskih kompleksov, ki morajo poročati na podlagi odstavka 2, izpolnijo in pristojnemu organu pošljejo naslednje informacije, razdeljene po posameznih industrijskih kompleksih:
- (a) ime, naslov, zemljepisno lego in dejavnost ali dejavnosti industrijskega kompleksa, na katerega se nanaša poročilo, ter ime lastnika ali upravljavca oziroma družbe;
- (b) ime in številčno oznako za vsako onesnaževalo, o katerem je treba poročati na podlagi odstavka 2;
- (c) količino vsakega onesnaževala, o katerem je treba poročati na podlagi drugega odstavka, ki je bilo v letu poročanja izpuščeno iz industrijskega kompleksa v okolje, z navedeno skupno količino in z navedbo, ali je bilo izpuščeno v zrak, vodo ali v tla, skupaj z vbrizgavanjem v podzemlje;
- (d) eno od naslednjega:
- (i) količino vsakega onesnaževala, o katerem je treba poročati v skladu z drugim odstavkom, ki se v letu poročanja prenaša izven kraja nastanka, z ločenim navajanjem količin, prenesenih zaradi odstranitve ali predelave, ter ime in naslov obrata, ki je odpadke sprejel; ali
- (ii) količino odpadkov, o katerih je treba poročati na podlagi drugega odstavka, ki se v letu poročanja prenaša izven kraja nastanka, z ločenim navajanjem nevarnih in drugih odpadkov, za vse postopke predelave ali odstranitve ter z navedbo oznak „R“ ali „D“ glede na to, ali so odpadki namenjeni za odstranitev ali za predelavo na podlagi Priloge III, pri čezmejnem gibanju nevarnih odpadkov pa ime in naslov obrata za odstranitev ali predelavo odpadkov ter kraja odstranitve ali predelave, ki dejansko sprejme odpadke;
- (e) količino vsakega onesnaževala v odpadnih vodah, o katerem je treba poročati na podlagi odstavka 2, ki se v letu poročanja prenese izven kraja nastanka, in
- (f) metodologijo, uporabljeno za pridobivanje podatkov iz pododstavkov (c) do (e), v skladu s členom 9(2), z navedbo, ali so podatki pridobljeni z meritvami, izračuni ali oceno.

6. Podatki iz odstavka 5(c) do (e) vključujejo podatke o izpustih in prenosih, ki nastanejo pri rednih dejavnostih in v izrednih primerih.

7. Pogodbenice v svojih registrih s primerno prostorsko razčlenitvijo navedejo informacije o izpustih onesnaževal iz razpršenih virov, za katere pogodbenica določi, da podatke zbirajo ustrezni organi in da jih je mogoče vključiti. Če pogodbenica ugotovi, da takšnih informacij ni, sprejme ukrepe za začetek poročanja o izpustih ustreznih onesnaževal iz enega ali več razpršenih virov v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami.

8. Informacije iz sedmega odstavka vključujejo informacije o metodologiji, uporabljeni za pridobivanje informacij.

Člen 8

Krog poročanja

1. Pogodbenice zagotovijo, da so podatki, ki jih je treba vključiti v register, javno dostopni, urejeni in predstavljeni v registru po koledarskih letih. Leto poročanja je koledarsko leto, na katerega se navedeni podatki nanašajo. Prvo leto poročanja je za vsako pogodbenico koledarsko leto po začetku veljavnosti protokola na njenem ozemlju. Poročila, ki jih zahteva člen 7, se pošiljajo letno. Drugo leto poročanja pa je lahko drugo koledarsko leto, ki sledi prvemu letu poročanja.

2. Pogodbenice, ki niso organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, zagotovijo, da se podatki vključijo v njihove registre v petnajstih mesecih od izteka vsakega leta poročanja. Vendar se podatki za prvo leto poročanja v register vključijo v dveh letih od izteka navedenega leta poročanja.

3. Pogodbenice, ki so organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, zagotovijo, da se podatki za določeno leto poročanja vključijo v njihove registre šest mesecev potem, ko jih morajo vključiti pogodbenice, ki niso organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje.

Člen 9

Zbiranje podatkov in vodenje evidence

1. Pogodbenice zahtevajo, da lastniki ali upravljavci industrijskih kompleksov, za katere veljajo zahteve po poročanju iz člena 7, zbirajo podatke, ki so potrebni, da se v skladu z drugim odstavkom spodaj in dovolj pogosto določijo izpusti industrijskih kompleksov in prenosi izven kraja nastanka, za katere se zahteva poročanje na podlagi člena 7, in da evidenca o

podatkih, na podlagi katerih so bila izdelana poročila, ostane na voljo pristojnim organom za obdobje petih let, ki začne teči ob izteku zadevnega leta poročanja. V takšni evidenci je opisana tudi metodologija zbiranja podatkov.

2. Pogodbenice zahtevajo, da lastniki ali upravljavci industrijskih kompleksov, od katerih se na podlagi člena 7 zahteva poročanje, uporabijo najboljše razpoložljive podatke, ki lahko vključujejo podatke o nadzoru, faktorje emisij, izračune utežnih razmerij, posredni nadzor ali druge izračune, tehnična mnenja in druge metode. Če je primerno, mora biti to narejeno v skladu z mednarodno priznanimi metodologijami.

Člen 10

Ocenjevanje kakovosti

1. Pogodbenice zahtevajo, da lastniki ali upravljavci industrijskih kompleksov, za katere veljajo zahteve po poročanju iz člena 7(1), zagotovijo kakovost podatkov, ki jih navajajo v poročilu.

2. Pogodbenice zagotovijo, da pristojni organi ocenjujejo kakovost podatkov v njihovih registrih, zlasti kar zadeva popolnost podatkov, doslednost in verodostojnost, z upoštevanjem smernic, ki jih lahko oblikuje Skupščina pogodbenic.

Člen 11

Javni dostop do informacij

1. Pogodbenice zagotovijo javni dostop do informacij, ki jih vsebuje register izpustov in prenosov onesnaževal, ne da bi zahtevale navedbo razloga in v skladu z določbami iz tega protokola zlasti tako, da zagotovijo elektronski dostop do registra prek javnega telekomunikacijskega omrežja.

2. Če informacije, ki jih vsebujejo njihovi registri, niso zlahka dostopne javnosti prek neposrednih elektronskih sredstev, pogodbenice zagotovijo, da pristojni organi na zahtevo čim prej in najkasneje v enem mesecu od vložitve zahtevka izdajo podatke na druge učinkovite načine.

3. Ob upoštevanju odstavka 4 pogodbenice zagotovijo, da je dostop do informacij, ki jih vsebujejo njihovi registri, brezplačen.

4. Pogodbenice lahko svojim pristojnim organom dovolijo zaračunavanje za ponatis nekaterih podatkov iz odstavka 2 in pošiljanje po pošti, vendar takšni stroški ne smejo presežati razumnega zneska.

5. Če informacije, ki jih vsebujejo njihovi registri, niso zlahka dostopne javnosti prek neposrednih elektronskih sredstev, pogodbenice olajšajo elektronski dostop do svojih registrov na javnih mestih, na primer v javnih knjižnicah, uradnih lokalnih organov ali na drugih primernih mestih.

Člen 12

Zaupnost

1. Pogodbenice lahko pooblastijo pristojni organ, da skrbi za zaupnost podatkov v registru, če bi njihovo javno razkritje škodljivo vplivalo na:

- (a) mednarodne odnose, obrambo države ali javno varnost;
- (b) potek pravnega postopka, možnosti posameznika, da se mu pravično sodi, ali možnost državnih organov, da izvedejo kazensko ali disciplinsko preiskavo;
- (c) zaupnost poslovnih in industrijskih podatkov, če takšno zaupnost štiti zakon zaradi varovanja pravno utemeljenih gospodarskih interesov;
- (d) pravice intelektualne lastnine; ali
- (e) zaupnost osebnih podatkov in/ali dokumentov, ki se nanašajo na fizične osebe, če navedena oseba ni privolila v razkritje podatkov javnosti in če takšno zaupnost ureja nacionalna zakonodaja.

Zgoraj navedeni razlogi za zaupnost se razlagajo na restriktiven način z upoštevanjem javnega interesa za razkritje in ob upoštevanju, ali se podatki nanašajo na izpuste v okolje.

2. V okviru odstavka 1(c) se razkritje podatkov o izpustih, ki so pomembni za varstvo okolja, obravnava v skladu z nacionalno zakonodajo.

3. Če ostanejo podatki zaupni v skladu s prvim odstavkom, se v registru navede, kateri podatki so bili zadržani, na primer z navedbo splošnih podatkov o kemikaliji in razlogov, zakaj so bili podatki zadržani.

Člen 13

Udeležba javnosti pri razvoju nacionalnih registrov izpustov in prenosov onesnaževal

1. Pogodbenice zagotovijo ustrezne možnosti za udeležbo javnosti pri razvoju nacionalnih registrov izpustov in prenosov onesnaževal v okviru nacionalne zakonodaje.

2. Za namen odstavka 1 pogodbenice poskrbijo za možnost prostega dostopa javnosti do informacij o predlaganih ukrepih za oblikovanje nacionalnega registra izpustov in prenosov onesnaževal ter za možnost prispevanja pripomb, podatkov, analiz ali mnenj, ki so pomembni za proces odločanja, zadevni organ pa takšne prispevke javnosti ustrezno upošteva.

3. Kadar se sprejme odločitev za oblikovanje ali bistveno spreminjanje registrov, pogodbenice zagotovijo, da so informacije o odločitvi in razpravah, na podlagi katerih je bila sprejeta, pravočasno dostopne javnosti.

Člen 14

Dostop do pravnega varstva

1. Pogodbenice v okviru nacionalne zakonodaje zagotovijo, da se osebi, ki meni, da njen zahtevek za podatke na podlagi člena 11(2) ni bil upoštevan, da je bila nepravilno obravnavana, da je dobila neustrezen odgovor ali da njen zahtevek ni bil obravnavan v skladu z določbami iz navedenega odstavka, omogoči dostop do revizijskega postopka pred sodiščem ali drugim neodvisnim organom, ki ga določa zakon.

2. Zahteve iz odstavka 1 ne posegajo v pravice in obveznosti pogodbenic na podlagi obstoječih pogodb, ki se uporabljajo med pogodbenicami in urejajo vsebino iz tega člena.

Člen 15

Vzpostavitev institucij in kadrov

1. Pogodbenice spodbujajo ozaveščanje javnosti o registru izpustov in prenosov onesnaževal ter zagotavljajo pomoč in usmerjanje pri dostopanju do registra ter razumevanju in uporabi podatkov, ki jih vsebuje.

2. Pogodbenice poskrbijo za vzpostavitev ustreznih institucij in kadrov za pristojne organe, za usmerjanje pristojnih organov in za subjekte, ki jim bodo pomagali pri opravljanju nalog iz tega protokola.

Člen 16

Mednarodno sodelovanje

1. Pogodbenice sodelujejo in si med seboj pomagajo:

- (a) pri mednarodnih ukrepih za podporo ciljem tega protokola;
- (b) pri izvajanju nacionalnih sistemov v skladu s tem protokolom na podlagi medsebojnih sporazumov med zadevnimi pogodbenicami;
- (c) z izmenjavo podatkov o izpustih in prenosih v obmejnih območjih na podlagi tega protokola; in
- (d) z izmenjavo podatkov o prenosih med pogodbenicami na podlagi tega protokola.

2. Pogodbenice spodbujajo medsebojno sodelovanje oziroma sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, ki spodbuja:

- (a) ozaveščenost javnosti na mednarodni ravni;
- (b) prenos tehnologije; in
- (c) zagotavljanje tehnične pomoči v zadevah iz tega protokola pogodbenicam, ki so države v razvoju in pogodbenicam, katerih gospodarstvo je v tranziciji.

Člen 17

Skupščina pogodbenic

1. Ustanovi se Skupščina pogodbenic. Prvo zasedanje se skliče najkasneje dve leti po začetku veljavnosti tega protokola. Nato se redna zasedanja Skupščine pogodbenic sklicujejo za rednimi srečanji pogodbenic konvencije ali hkrati z njimi, razen če pogodbenice tega protokola ne sklenejo drugače. Skupščina pogodbenic skliče izredno zasedanje, če tako sklene na rednem zasedanju ali na pisno zahtevo ene od pogodbenic, če v šestih mesecih od datuma, ko izvršilni sekretar Gospodarske komisije OZN za Evropo pogodbenice obvesti o tem, tako zahtevo podpre vsaj ena tretjina navedenih pogodbenic.

2. Skupščina pogodbenic redno pregleduje izvajanje in razvoj tega protokola na podlagi rednih poročil, ki jih pošiljajo pogodbenice, in v tej luči:

- (a) pregleduje razvoj registrov izpustov in prenosov onesnaževal ter spodbuja njihovo postopno krepitev in združevanje;
- (b) določi smernice, ki bodo pogodbenicam olajšale poročanje, z upoštevanjem potrebe po preprečevanju podvajanja truda v tej zvezi;
- (c) oblikuje delovni program;
- (d) preuči in, če je primerno, sprejme ukrepe, ki bodo krepili mednarodno sodelovanje v skladu s členom 16;
- (e) oblikuje pomožna telesa, če meni, da so potrebna;
- (f) v skladu z določbami iz člena 20 obravnava in sprejme predloge za spremembe tega protokola in njegovih prilog, ki so potrebni za namene tega protokola;
- (g) na prvem zasedanju obravnava in sporazumno sprejme pravilnik za svoja zasedanja in za zasedanja pomožnih teles z upoštevanjem morebitnih pravilnikov, ki jih je sprejela Skupščina pogodbenic konvencije;
- (h) obravnava sporazumno oblikovanje finančnih ureditev in mehanizmov tehnične pomoči, ki bodo olajšali izvajanje tega protokola;
- (i) če je primerno, prosi za pomoč drugih ustreznih mednarodnih organov pri doseganju ciljev tega protokola; in
- (j) obravnava in sprejme dodatne ukrepe, ki bi lahko bili potrebni za podpiranje ciljev tega protokola, kakor so sprejete smernic in priporočil, ki spodbujajo njegovo izvajanje.

3. Skupščina pogodbenic olajša izmenjavo podatkov o izkušnjah, pridobljenih s poročanjem o prenosih glede na posamezna onesnaževala in glede na vrste odpadkov, in takšne izkušnje preuči, da bi raziskala možnosti združevanja med dvema pristopoma, z upoštevanjem javnega interesa za obveščanje v skladu s členom 1, ter splošno učinkovitost nacionalnih registrov izpustov in prenosov onesnaževal.

4. Organizacija združenih narodov, njene specializirane agencije in Mednarodna agencija za atomsko energijo ter države ali organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki imajo na podlagi člena 24 pravico podpisati ta protokol, vendar niso njegove podpisnice, ter medvladne organizacije, specializirane na področjih, ki jih zadeva ta protokol, imajo pravico sodelovati kot opazovalke na zasedanjih Skupščine pogodbenic. Za njihovo udeležbo in sodelovanje se uporablja pravilnik, ki ga je sprejela Skupščina pogodbenic.

5. Nevladne organizacije, specializirane na področjih, ki jih zadeva ta protokol, ki so izvršilnega sekretarja Gospodarske komisije OZN za Evropo obvestile, da želijo biti zastopane na zasedanju Skupščine pogodbenic, imajo pravico sodelovati kot opazovalke, razen če ena tretjina pogodbenic na zasedanju temu nasprotuje. Za njihovo udeležbo in sodelovanje se uporablja pravilnik, ki ga je sprejela Skupščina pogodbenic.

Člen 18

Pravica do glasovanja

1. Vsaka pogodbenica tega protokola ima en glas, razen kakor je določeno v drugem odstavku.

2. Organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje v zadevah v svoji pristojnosti uresničujejo pravico do glasovanja s številom glasov, ki je enako številu njihovih držav članic, ki so pogodbenice. Takšne organizacije ne uresničujejo svoje pravice do glasovanja, če to pravico uresničujejo njihove države članice in nasprotno.

Člen 19

Priloge

Priloge k temu protokolu so njegov sestavni del in, razen če ni izrecno določeno drugače, sklicevanje na ta protokol je obenem sklicevanje na njegove priloge.

Člen 20

Spremembe

1. Vsaka pogodbenica lahko predlaga spremembe tega protokola.

2. Predlogi za spremembe tega protokola se obravnavajo na zasedanju Skupščine pogodbenic.

3. Predlogi za spremembe tega protokola se pisno predložijo sekretariatu, ki o njih vsaj šest mesecev pred zasedanjem, na katerem naj bi jih sprejeli, obvesti vse pogodbenice, druge države in organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki so se zavezale k spoštovanju tega protokola in za katere še ni začel veljati, ter podpisnice.

4. Pogodbenice si po svojih močeh prizadevajo, da bi se sporazumno dogovorile o vsaki predlagani spremembi tega protokola. Če so izčrpane vse možnosti, da bi dosegle sporazumni dogovor in ta ni dosežen, se v skrajnem primeru sprememba sprejme s tričetrtinsko večino glasov pogodbenic, ki so na zasedanju navzoče in glasujejo.

5. V tem členu „pogodbenice, ki so navzoče in glasujejo“ pomeni pogodbenice, ki so navzoče in oddajo glas za ali proti.

6. O spremembah tega protokola, sprejetih v skladu s četrtem odstavkom, sekretariat obvesti depozitarja, ki jih razpošlje vsem pogodbenicam, drugim državam in organizacijam za regionalno gospodarsko povezovanje, ki so se zavezale k spoštovanju tega protokola in za katere še ni začel veljati, ter podpisnicam.

7. Sprememba, razen spremembe priloge, začne veljati za tiste pogodbenice, ki so jo ratificirale, sprejele ali odobrile, devetnajsti dan po datumu, ko so od depozitaja prejele listine o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi vsaj treh četrтин tistih, ki so bile pogodbenice ob času sprejetja. Nato začne veljati za vse druge pogodbenice devetnajsti dan po datumu, ko navedene pogodbenice deponirajo listino o ratifikaciji, sprejetju ali odobritvi spremembe.

8. Ob spremembi priloge pogodbenica, ki takšne spremembe ne sprejme, pisno obvesti depozitarja v dvanajstih mesecih od datuma, ko jo je slednji razposlal. Depozitar o prejemu takšnega obvestila nemudoma obvesti vse pogodbenice. Pogodbenica lahko kadar koli umakne predhodno obvestilo o zavrnitvi sprejetja in po tem začne sprememba priloge zanjo veljati.

9. Po dvanajstih mesecih od datuma, ko jo je depozitar razposlal, kakor je določeno v odstavku 6, začne sprememba priloge veljati za tiste pogodbenice, ki depozitarju niso poslale obvestila v skladu z odstavkom 8, če do takrat takšnega obvestila ni poslala več kakor ena tretjina tistih, ki so bile pogodbenice ob sprejetju spremembe.

10. Če se sprememba priloge neposredno nanaša na spremembo tega protokola, ne začne veljati, dokler ne začne veljati sprememba tega protokola.

Člen 21**Sekretariat**

Izvršilni sekretar Ekonomske komisije OZN za Evropo opravlja naslednje naloge sekretariata za ta protokol:

- (a) pripravo in storitvene dejavnosti za zasedanja Skupščine pogodbenic;
- (b) pošiljanje pogodbenicam poročil in drugih informacij, prejetih v skladu z določbami tega protokola;
- (c) poročanje Skupščini pogodbenic o dejavnostih sekretariata; in
- (d) druge naloge, ki jih lahko določi Skupščina pogodbenic na podlagi razpoložljivih sredstev.

Člen 22**Pregled skladnosti**

Na prvem zasedanju Skupščina pogodbenic soglasno določi nesodne, nekonfliktne in posvetovalne postopke sodelovanja in institucionalne ureditve za ocenjevanje in spodbujanje skladnosti z določbami tega protokola in za obravnavanje primerov neskladnosti. Pri oblikovanju teh postopkov in ureditev Skupščina pogodbenic med drugim obravnava, ali naj omogoči posameznikom, da prejemajo podatke o zadevah v zvezi s tem protokolom.

Člen 23**Reševanje sporov**

1. Pri sporu med dvema pogodbenicama ali več v zvezi z razlaganjem ali uporabo tega protokola si pogodbenice prizadevajo za rešitev spora s pogajanjem ali na drug miroljuben način, ki je sprejemljiv za stranke v sporu.
2. Pri podpisu, ratifikaciji, sprejetju, odobritvi protokola ali pristopu k temu protokolu ali kadar koli pozneje lahko država depozitarju pošlje pisno izjavo, da za spor, ki ni bil razrešen v skladu z odstavkom 1, v odnosu do druge pogodbenice, ki sprejema enako obveznost, sprejme kot obveznega enega ali oba od spodaj navedenih načinov reševanja sporov:
  - (a) predložitev spora Mednarodnemu sodišču;
  - (b) arbitražo v skladu s postopkom iz Priloge IV.

Organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje lahko da podobno izjavo v zvezi z arbitražo v skladu s postopki iz pododstavka (b).

3. Če stranke v sporu sprejmejo oba načina reševanja sporov iz odstavka 2, se lahko spor predloži samo Mednarodnemu sodišču, razen če se stranke v sporu ne dogovorijo drugače.

Člen 24**Podpis**

Ta protokol bo na voljo za podpis v Kijevu (Ukrajina) od 21. do 23. maja 2003 na peti ministrski konferenci „Okolje za Evropo“, nato pa na sedežu Organizacije združenih narodov v New Yorku do 31. decembra 2003 za vse države, ki so članice OZN in za organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki jih sestavljajo neodvisne države članice OZN, na katere so njihove države članice prenesle pristojnosti za zadeve, ki jih ureja ta protokol, vključno s pristojnostjo za sklepanje pogodb v zvezi s temi zadevami.

Člen 25**Depozitar**

Depozitar tega protokola je generalni sekretariat Organizacije združenih narodov.

Člen 26**Ratifikacija, sprejetje, odobritev in pristop**

1. Ta protokol ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo države podpisnice in organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 24.
2. Države in organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 24 lahko k temu protokolu pristopijo od 1. januarja 2004.
3. Za organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 24, ki postanejo pogodbenice, ne da bi bila tudi katera koli od njihovih držav članic pogodbenica tega protokola, veljajo vse obveznosti iz tega protokola. Če je ena ali več držav članic takšne organizacije pogodbenica, se organizacija in njene države članice dogovorijo o svojih odgovornostih za izvajanje obveznosti iz tega protokola. V takšnih primerih organizacija in njene države članice niso upravičene do sočasnega uveljavljanja pravic iz tega protokola.

4. Organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje iz člena 24 v svojih listinah o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu opredelijo obseg svojih pristojnosti v zvezi z zadevami, ki jih ureja ta protokol. Te organizacije tudi obvestijo depozitarja o vseh večjih spremembah obsega svojih pristojnosti.

Člen 27

Začetek veljavnosti

1. Ta protokol začne veljati devetdeseti dan po datumu deponiranja šestnajste listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

2. Za namen odstavka 1 se listina, ki jo deponira organizacija za regionalno gospodarsko povezovanje, ne šteje kot dodatna tistim, ki so jih deponirale države članice takšne organizacije.

3. Za države ali organizacije za regionalno gospodarsko povezovanje, ki ratificirajo, sprejmejo ali odobrijo ta protokol ali k njemu pristopijo po deponiranju šestnajste listine o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu, začne protokol veljati devetdeseti dan po datumu, ko je ta država ali organizacija deponirala svojo listino o ratifikaciji, sprejetju, odobritvi ali pristopu.

Člen 28

Pridržki

K temu protokolu ni mogoče izraziti pridržkov.

Člen 29

Odstop

Kadar koli po treh letih od datuma, ko je ta protokol za pogodbenico začel veljati, lahko navedena pogodbenica od protokola odstopi s pisnim obvestilom depozitarju. Takšen odstop začne veljati devetdeseti dan po datumu, ko ga je depozitar prejel.

Člen 30

Verodostojna besedila

Izvirnik tega protokola, katerega besedila v angleškem, francoskem in ruskem jeziku so enako verodostojna, se deponira pri generalnem sekretarju Organizacije združenih narodov.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani, ki so bili za to pravilno pooblašteni, podpisali ta protokol.

SESTAVLJENO v Kijevu, enaindvajsetega maja dva tisoč tri.

PRILOGA I

DEJAVNOSTI

Št.	Dejavnost	Mejna vrednost zmogljivosti (stolpec 1)	Mejno število zaposlenih (stolpec 2)
1.	Energetika		
(a)	rafinerije nafte in plina	*	10 zaposlenih
(b)	naprave za uplinjanje in utekočinjanje	*	
(c)	termoelektrarne in druge kurilne naprave	z vhodno toplotno močjo 50 megavatov (MW)	
(d)	koksarne	*	
(e)	mlini za premog	z zmogljivostjo 1 tone na uro	
(f)	naprave za proizvodnjo proizvodov iz premoga in trdega brezdimnega goriva	*	
2.	Proizvodnja in predelava kovin		
(a)	naprave za praženje ali sintranje rud (tudi s sulfidnimi rudami)	*	10 zaposlenih
(b)	naprave za proizvodnjo surovega železa ali jekla (primarno ali sekundarno taljenje), tudi s kontinuirnim litjem	z zmogljivostjo 2,5 tone na uro	
(c)	naprave za predelavo železa in jekla: (i) naprave za vroče valjanje (ii) kovačije s kladivi (iii) nanašanje zaščitnih prevlek iz staljenih kovin	z zmogljivostjo 20 ton surovega jekla na uro z energijo 50 kilojoulov na kladivo, če uporabljena kalorična moč presega 20 MW z vložkom 2 ton surovega jekla na uro	
(d)	livarne železa in jekla	s proizvodno zmogljivostjo 20 ton na dan	
(e)	naprave: (i) za proizvodnjo surovih barvnih kovin iz rude, koncentratov ali sekundarnih surovin z metalurškimi, kemičnimi ali elektrolitskimi postopki	*	
	(ii) za taljenje in legiranje barvnih kovin, tudi z izrabljenimi izdelki za predelavo (rafinacija, litje itd.)	s talilno zmogljivostjo 4 tone na dan za svinec in kadmij ali 20 ton na dan za vse druge kovine	
(f)	naprave za površinsko obdelavo kovin in plastičnih mas z uporabo elektrolitskih ali kemičnih postopkov	v kadeh s prostornino 30 m ³	10 zaposlenih

Št.	Dejavnost	Mejna vrednost zmogljivosti (stolpec 1)	Mejno število zaposlenih (stolpec 2)
3.	Nekovinska industrija		
(a)	podzemno rudarjenje in sorodne dejavnosti	*	10 zaposlenih
(b)	dnevni kop	če površina, kjer se koplje ruda, obsega 25 hektarov	
(c)	naprave za proizvodnjo: (i) cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh (ii) apna v rotacijskih pečeh (iii) cementnega klinkerja ali apna v drugih pečeh	s proizvodno zmogljivostjo 500 ton na dan s proizvodno zmogljivostjo več kakor 50 ton na dan s proizvodno zmogljivostjo 50 ton na dan	
(d)	naprave za proizvodnjo azbesta in azbestnih izdelkov	*	
(e)	naprave za proizvodnjo stekla, tudi s steklenimi vlakni	s talilno zmogljivostjo 20 ton na dan	
(f)	naprave za taljenje nekovin, tudi s proizvodnjo mineralnih vlaken	s talilno zmogljivostjo 20 ton na dan	
(g)	naprave za izdelavo keramičnih izdelkov z žganjem, zlasti strešnikov, opek, ognjevdržnih opek, ploščic, lončevine ali porcelana	s proizvodno zmogljivostjo 75 ton na dan ali z zmogljivostjo peči 4 m ³ in vložkom v posamezno peč 300 kg/m ³	

Št.	Dejavnost	Mejna vrednost zmogljivosti (stolpec 1)	Mejno število zaposlenih (stolpec 2)
4.	Kemična industrija		
(a)	kemične naprave za industrijsko proizvodnjo osnovnih organskih kemikalij, kakor so: <ul style="list-style-type: none"> (i) enostavni ogljikovodiki (ciklični ali neciklični, nasičeni ali nenasičeni, alifatski ali aromatski) (ii) ogljikovodiki z vezanim kisikom, kakor so alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilne kisline, estri, acetati, etri, peroksidi, epoksi smole (iii) žveplovi ogljikovodiki (iv) dušikovi ogljikovodiki, kakor so amini, amidi, dušikove, nitro- ali nitratne spojine, nitrili, cianati, izocianati (v) ogljikovodiki z vezanim fosforjem (vi) halogeni ogljikovodiki (vii) organokovinske spojine (viii) osnovne plastične mase (polimeri, sintetična vlakna in vlakna na osnovi celuloze) (ix) sintetične gume (x) barve in pigmenti (xi) površinsko aktivne snovi 	*	
(b)	kemične naprave za industrijsko proizvodnjo osnovnih anorganskih kemikalij, kakor so: <ul style="list-style-type: none"> (i) plini, kakor so amoniak, klor ali vodikov klorid, fluor ali vodikov fluorid, ogljikovi oksidi, žveplove spojine, dušikovi oksidi, vodik, žveplov dioksid, karbonilklorid (ii) kisline, kakor so kromova kislina, fluorovodikova kislina, fosforjeva kislina, dušikova kislina, klorovodikova kislina, žveplova kislina, oleum, žveplasta kislina (iii) baze, kakor so amonijev hidroksid, kalijev hidroksid, natrijev hidroksid (iv) soli, kakor so amonijev klorid, kalijev klorat, kalijev karbonat, natrijev karbonat, perborat, srebrov nitrat (v) nekovine, kovinski oksidi ali druge anorganske spojine, kakor so kalcijev karbid, silicij, silicijev karbid 	*	10 zaposlenih
(c)	kemične naprave za industrijsko proizvodnjo fosfornih, dušikovih ali kalijevih gnojil (enostavnih ali sestavljenih)	*	
(d)	kemične naprave za industrijsko proizvodnjo osnovnih sredstev za varstvo rastlin in biocidov	*	
(e)	naprave, v katerih se uporabljajo kemični ali biološki postopki za industrijsko proizvodnjo osnovnih farmacevtskih izdelkov	*	
(f)	naprave za industrijsko proizvodnjo eksplozivov in pirotehničnih sredstev	*	10 zaposlenih

Št.	Dejavnost	Mejna vrednost zmogljivosti (stolpec 1)	Mejno število zaposlenih (stolpec 2)
5.	Ravnanje z odpadki in odpadno vodo		
(a)	naprave za sežiganje, pirolizo, predelavo, kemično obdelavo ali odlaganje nevarnih odpadkov	z zmogljivostjo 10 ton na dan	10 zaposlenih
(b)	naprave za sežiganje komunalnih odpadkov	z zmogljivostjo 3 tone na uro	
(c)	naprave za odstranjevanje nenevarnih odpadkov	z zmogljivostjo 50 ton na dan	
(d)	odlagališča (razen odlagališč za inertne odpadke)	ki sprejmejo 10 ton odpadkov na dan ali s skupno zmogljivostjo 25 000 ton	
(e)	naprave za odstranjevanje ali predelavo živalskih trupov in živalskih odpadkov	z zmogljivostjo obdelave 10 ton na dan	
(f)	čistilne naprave za komunalne odpadne vode	z zmogljivostjo 100 000 populacijskih ekvivalentov	
(g)	neodvisne čistilne naprave za industrijsko odpadno vodo, ki opravljajo eno ali več dejavnosti iz te priloge	z zmogljivostjo 10 000 m ³ na dan	
6.	Proizvodnja in predelava papirja in lesa		
(a)	industrijski obrati za proizvodnjo papirne kaše iz lesa ali podobnih vlaknatih materialov	*	10 zaposlenih
(b)	industrijski obrati za proizvodnjo papirja in lepenke ter drugih primarnih proizvodov iz lesa (kakor so iverne plošče, vlaknene plošče in vezane lesene plošče)	s proizvodno zmogljivostjo 20 ton na dan	
(c)	industrijski obrati za obdelavo lesa in proizvodov iz lesa s kemikalijami	s proizvodno zmogljivostjo 50 ton na dan	
7.	Intenzivna živinoreja in ribogojstvo		
(a)	naprave za intenzivno rejo perutnine ali prašičev	(i) s 40 000 mesti za perutnino (ii) z 2 000 mesti za pitance (težje od 30 kg) (iii) s 750 mesti za plemenske svinje	10 zaposlenih
(b)	intenzivno ribogojstvo	1 000 ton rib in lupinarjev na leto	10 zaposlenih
8.	Živalski in rastlinski proizvodi iz sektorja hrane in pijače		
(a)	klavnice	z zmogljivostjo zakola 50 ton na dan	10 zaposlenih
(b)	obdelava in predelava za proizvodnjo hrane in pijače iz: (i) živalskih surovin (razen mleka) (ii) rastlinskih surovin	s proizvodno zmogljivostjo 75 ton končnih izdelkov na dan s proizvodno zmogljivostjo 300 ton končnih izdelkov na dan (povprečna četrletna vrednost)	
(c)	obdelava in predelava mleka	z zmogljivostjo sprejetja 200 ton mleka na dan (povprečna letna vrednost)	

Št.	Dejavnost	Mejna vrednost zmogljivosti (stolpec 1)	Mejno število zaposlenih (stolpec 2)
9.	Druge dejavnosti		
(a)	obrabi za predhodno obdelavo (postopki, kakor so pranje, beljenje, mercerizacija) ali barvanje vlaken ali tkanin	z zmogljivostjo obdelave 10 ton na dan	10 zaposlenih
(b)	obrabi za strojenje kož	z zmogljivostjo obdelave 12 ton končnih izdelkov na dan	
(c)	naprave za površinsko obdelavo snovi, predmetov ali izdelkov z uporabo organskih topil, zlasti za apreturo, tiskanje, premazovanje, razmaščevanje, impregniranje proti vlagi, klejanje, barvanje, čiščenje ali impregniranje	z zmogljivostjo porabe 150 kg na uro ali 200 ton na leto	
(d)	naprave za proizvodnjo ogljika (antracita) ali elektrografita s sežiganjem ali grafitizacijo	*	
(e)	naprave za gradnjo, barvanje ali odstranjevanje barve z ladij	z zmogljivostjo za ladje, dolge 100 m	

Opombe:

V stolpcu 1 so navedene mejne vrednosti iz člena 7(1)(a).

Zvezdica (*) pomeni, da se mejna vrednost ne uporablja (poročati je treba za vse obrate).

V stolpcu 2 je navedeno mejno število zaposlenih iz člena 7(1)(b).

„10 zaposlenih“ pomeni protivrednost 10 zaposlenih za poln delovni čas.

PRILOGA II

ONESNAŽEVALA

Št.	Številka CAS	Onesnaževalo	Mejna količina izpustov (stolpec 1)			Mejna količina prenosov izven kraja onesnaževala (stolpec 2)	Mejna vrednost za proizvodnjo, predelavo ali uporabo (stolpec 3)
			v zrak (stolpec 1a)	v vodo (stolpec 1b)	v tla (stolpec 1c)		
			kg/leto	kg/leto	kg/leto		
1	74-82-8	metan (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	ogljikov monoksid (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	ogljikov dioksid (CO ₂)	100 milijonov	-	-	-	*
4		fluorirani ogljikovodiki (HFC)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	dušikov oksid (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	amoniak (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		nemetanske hlapne organske spojine (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		dušikovi oksidi (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		perfluorirani ogljikovodiki (PFC)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	žveplov heksafluorid (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		žveplovi oksidi (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		celotni dušik	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		celotni fosfor	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		delno halogenirani klorofluorogljikovodiki (HCFC)	1	-	-	100	10 000
15		klorofluorogljikovodiki (CFC)	1	-	-	100	10 000
16		haloni	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	arzen in spojine (kot As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	kadmij in spojine (kot Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	krom in spojine (kot Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	baker in spojine (kot Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	živo srebro in spojine (kot Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	nikelj in spojine (kot Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	svinec in spojine (kot Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	cink in spojine (kot Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	alaklor	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	atrazin	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	kloridan	1	1	1	1	1
29	143-50-0	klordekon	1	1	1	1	1
30	470-90-6	klorfenvinfos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	kloroalkani, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	klorpirifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dikloretan (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	diklorometan (DCM)	1 000	10	10	100	10 000

Št.	Številka CAS	Onesnaževalo	Mejna količina izpustov (stolpec 1)			Mejna količina prenosov izven kraja onesnaževala (stolpec 2)	Mejna vrednost za proizvodnjo, pred- elavo ali uporabo (stolpec 3)
			v zrak (stolpec 1a)	v vodo (stolpec 1b)	v tla (stolpec 1c)		
			kg/leto	kg/leto	kg/leto		
36	60-57-1	dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	diuron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	endosulfan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	endrin	1	1	1	1	1
40		halogenirane organske spojine (kot AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	heptaklor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	heksaklorbenzen (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	heksaklorbutadien (HCBd)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-heksaklorocikloheksan (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	lindan	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	mireks	1	1	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioksini + furani) (kot Teq)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48	608-93-5	pentaklorobenzen	1	1	1	5	50
49	87-86-5	pentaklorofenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	poliklorirani bifenili (PCB)	0,1	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	simazin	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	tetrakloretilen (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	tetraklormetan (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	triklorobenzeni (TCB)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trikloreten	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2-tetrakloreten	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	trikloretilen	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	triklorometan	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	toksafen	1	1	1	1	1
60	75-01-4	vinilklorid	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	antracen	50	1	1	50	50
62	71-43-2	benzen	1 000	200 (kot BTEX) (a)	200 (kot BTEX) (a)	2 000 (kot BTEX) (a)	10 000
63		bromirani difeniletri (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		nonilfenol etoksilati (NP/NPE) in sorodne snovi	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	etil benzen	-	200 (kot BTEX) (a)	200 (kot BTEX) (a)	2 000 (kot BTEX) (a)	10 000
66	75-21-8	etilen oksid	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	izoproturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	naftalen	100	10	10	100	10 000
69		organokositrne spojine (kot celotni Sn)	-	50	50	50	10 000

Št.	Številka CAS	Onesnaževalo	Mejna količina izpustov (stolpec 1)			Mejna količina prenosov izven kraja onesnaževala (stolpec 2)	Mejna vrednost za proizvodnjo, predelavo ali uporabo (stolpec 3)
			v zrak (stolpec 1a)	v vodo (stolpec 1b)	v tla (stolpec 1c)		
			kg/leto	kg/leto	kg/leto		
70	117-81-7	di-(2-etilheksil) ftalat (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	fenoli (kot celotni C)	-	20	20	200	10 000
72		policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) ^(b)	50	5	5	50	50
73	108-88-3	toluen	-	200 (kot BTEX) ^(a)	200 (kot BTEX) ^(a)	2 000 (kot BTEX) ^(a)	10 000
74		tributilkositer in njegove spojine	-	1	1	5	10 000
75		trifenilkositer in njegove spojine	-	1	1	5	10 000
76		celotni organski ogljik (TOC) (kot celotni C ali COD/3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	ksileni	-	200 (kot BTEX) ^(a)	200 (kot BTEX) ^(a)	2 000 (kot BTEX) ^(a)	10 000
79		kloridi (kot celotni Cl)	-	2 milijona	2 milijona	2 milijona	10 000 ^(c)
80		klor in anorganske spojine (kot celotna HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	azbest	1	1	1	10	10 000
82		cianidi (kot celotni CN)	-	50	50	500	10 000
83		fluoridi (kot celotni F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^(c)
84		fluor in anorganske spojine (kot HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	vodikov cianid (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		delci (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Opombe:

Številka CAS onesnaževala je natančni identifikator Službe za izmenjavo kemijskih izvlečkov.

V stolpcu 1 so navedene mejne vrednosti iz člena 7(1)(a)(i) in (iv). Če je presežena mejna vrednost v danem podstolpcu (zrak, voda ali tla), morajo pogodbenice, ki so se odločile za sistem poročanja iz člena 7(1)(a), za zadevni obrat poročati o izpustih ali v primeru onesnaževal v odpadni vodi, ki je namenjena v čistilne naprave, o prenosih v okoljski medij iz navedenega podstolpca.

V stolpcu 2 so navedene mejne vrednosti iz člena 7(1)(a)(ii). Če so za določeno onesnaževalo presežene mejne vrednosti iz tega stolpca, morajo pogodbenice, ki so se odločile za sistem poročanja iz člena 7(1)(a)(ii), za zadevni obrat poročati o prenosu navedenega onesnaževala izven kraja nastanka.

V stolpcu 3 so navedene mejne vrednosti iz člena 7(1)(b). Če so za določeno onesnaževalo presežene mejne vrednosti iz tega stolpca, morajo pogodbenice, ki so se odločile za sistem poročanja iz člena 7(1)(b), za zadevni obrat poročati o izpustih ali prenosu navedenega onesnaževala izven kraja nastanka.

Črta (-) pomeni, da zadevni parameter ne zahteva poročanja.

Zvezdica (*) pomeni, da se za takšno onesnaževalo mejna količina izpusta v stolpcu (1)(a) uporablja namesto mejne količine za proizvodnjo, predelavo ali uporabo.

Dvojna zvezdica (**) pomeni, da se za takšno onesnaževalo mejna količina izpusta v prvem stolpcu (1)(b) uporablja namesto mejne količine za proizvodnjo, predelavo ali uporabo.

Opombe pod črto:

^(a) O posameznih onesnaževalih je treba poročati, če je prekoračena mejna vrednost BTEX (vsota parametrov za benzen, toluen, etil benzen, ksilen).

^(b) Policiklični aromatski ogljikovodiki (PAH) se merijo kot benzo(a)piren (50-32-8), benzo(b)fluoranten (205-99-2), benzo(k)fluoranten (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)piren (193-39-5) (iz Protokola o težko razgradljivih organskih onesnaževalih h Konvenciji o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja).

^(c) Kot anorganske spojine.

PRILOGA III

DEL A

POSTOPKI ODSTRANJEVANJA („D“)

- Odlaganje v ali na tla (npr. odlagališča)
- Obdelava odpadkov v tleh (npr. biodegradacija tekočih ali blatnih odpadkov v zemlji)
- Globoko vbrizgavanje (npr. vbrizgavanje odpadkov, ki jih je mogoče črpati, v vodnjake, solni čoki naravno nastalih prostorov za skladiščenje)
- Površinska zajezitev (npr. odlaganje tekočih ali blatnih odpadkov v jame, jezera ali lagune)
- Posebej izdelana odlagališča (npr. odlaganje v obložene ločene celice, ki so pokrite in ločene med seboj in od okolja)
- Izpusti v vodno telo razen morja/oceanov
- Izpusti v morja/oceane, tudi z odlaganjem na morsko dno
- Biološka obdelava, ki ni navedena drugje v tej prilogi, po kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odlagajo s postopki, navedenimi v tem delu
- Fizikalno-kemijska obdelava, ki ni navedena drugje v tej prilogi, po kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odlagajo s postopki, navedenimi v tem delu (npr. izparevanje, sušenje, žarenje, nevtralizacija, obarjanje)
- Sežiganje na kopnem
- Sežiganje na morju
- Trajno skladiščenje (npr. namestitev kontejnerjev v rudnik)
- Spajanje ali mešanje pred obdelavo s postopki, navedenimi v tem delu
- Prepakiranje pred obdelavo s postopki, navedenimi v tem delu
- Skladiščenje do obdelave s postopki, navedenimi v tem delu

DEL B

POSTOPKI PREDELAVE („R“)

- Uporaba kot gorivo (razen pri neposrednem sežigu) ali drugi načini proizvodnje energije
- Obnavljanje/regeneracija topil
- Recikliranje/obnavljanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila
- Recikliranje/obnavljanje kovin in njihovih spojin
- Recikliranje/obnavljanje drugih anorganskih snovi
- Regeneracija kislin ali baz
- Predelava sestavin, ki se uporabljajo za zmanjšanje onesnaženosti
- Predelava sestavin iz katalizatorjev

- Ponovno rafiniranje odpadnega olja in druga ponovna uporaba odpadnega olja
  - Obdelava odpadkov v tleh, ki koristi kmetijstvu ali izboljšuje stanje okolja
  - Uporaba ostankov materialov, pridobljenih s postopki predelave, navedeni zgoraj v tem delu
  - Izmenjava odpadkov, namenjenih predelavi s postopki, navedenimi zgoraj v tem delu
  - Kopičenje materialov, namenjenih za postopke, navedene v tem delu
-

PRILOGA IV

ARBITRAŽA

1. Če se spor predloži v reševanje arbitraži v skladu s členom 23(2) tega protokola, morajo stranka ali stranke z diplomatskimi sredstvi obvestiti drugo stranko ali stranke v sporu ter sekretariat o predmetu arbitraže in zlasti navesti člene tega protokola, katerih razlaga ali uporaba je sporna. Sekretariat pošlje prejete podatke vsem pogodbenicam tega protokola.
2. Arbitražno sodišče sestavljajo trije člani. Tožeča stranka ali stranke in druga stranka ali stranke v sporu imenujejo po enega razsodnika in tako imenovana razsodnika sporazumno določita tretjega razsodnika, ki je predsednik arbitražnega sodišča. Slednji ni državljan nobene od strank v sporu, nima običajnega prebivališča na njihovem ozemlju, ni pri njih zaposlen niti se ni s to zadevo kakor koli drugače ukvarjal.
3. Če predsednik arbitražnega sodišča ni bil določen v dveh mesecih od imenovanja drugega razsodnika, imenuje predsednika izvršilni sekretar Gospodarske komisije OZN za Evropo na zahtevo ene od strank v sporu v naslednjih dveh mesecih.
4. Če ena od strank v sporu ne imenuje razsodnika v dveh mesecih od prejema obvestila iz prvega odstavka, lahko druga stranka o tem obvesti izvršilnega sekretarja Gospodarske komisije OZN za Evropo, ki v naslednjih dveh mesecih določi predsednika arbitražnega sodišča. Ko je predsednik arbitražnega sodišča določen, zahteva od stranke, ki ni imenovala razsodnika, da to stori v dveh mesecih. Če tega ne stori v navedenem roku, predsednik o tem obvesti izvršilnega sekretarja Gospodarske komisije OZN za Evropo, ki imenuje razsodnika v naslednjih dveh mesecih.
5. Arbitražno sodišče odloča v skladu z mednarodnim pravom in določbami tega protokola.
6. Arbitražno sodišče, ustanovljeno v skladu z določbami iz te priloge, pripravi svoj poslovnik.
7. Arbitražno sodišče sprejme odločitev o postopku in vsebini z večino glasov svojih članov.
8. Arbitražno sodišče lahko sprejme vse potrebne ukrepe za ugotovitev dejstev.
9. Stranke v sporu olajšajo delo arbitražnega sodišča in zlasti z vsemi razpoložljivimi sredstvi:
  - (a) zagotavljajo vso ustrezno dokumentacijo, sredstva in informacije;
  - (b) po potrebi omogočijo arbitražnemu sodišču, da vabi priče ali izvedence in pridobi njihovo pričevanje.
10. Stranke in razsodniki varujejo zaupnost podatkov, ki jih prejmejo kot zaupne med postopki arbitražnega sodišča.
11. Na zahtevo ene od strank lahko arbitražno sodišče priporočičasne varstvene ukrepe.
12. Če ena od strank v sporu ne nastopi pred arbitražnim sodiščem ali če ji ne uspe zagovarjati primera, lahko druga stranka zahteva, da arbitražno sodišče nadaljuje postopek in sprejme končno odločitev. Odsotnost stranke ali dejstvo, da ji ni uspelo zagovarjati primera, ne ovira izvajanja postopka. Preden arbitražno sodišče sprejme končno odločitev, se mora prepričati, da je zahtevek dejansko in pravno utemeljen.

13. Arbitražni organ lahko razpravlja in odloča o nasprotnih zahtevkih, ki neposredno izhajajo iz predmeta spora.
  14. Če arbitražno sodišče zaradi posebnih okoliščin primera ne določi drugače, krijejo stroške arbitražnega sodišča, v številni denarno nadomestilo za njegove člane, stranke v sporu v enakih deležih. Arbitražno sodišče vodi evidenco vseh svojih stroškov in predloži strankam končni obračun stroškov.
  15. Vsaka pogodbenica tega protokola, ki ima pravni interes v sporni zadevi in jo odločitev v tej zadevi lahko prizadene, lahko s soglasjem arbitražnega sodišča vstopi v postopek.
  16. Arbitražno sodišče izda rzsodbo v petih mesecih od datuma, ko je bilo ustanovljeno, razen če ne ugotovi, da je treba ta rok podaljšati, vendar le za obdobje, ki ne sme biti daljše od petih mesecev.
  17. Rzsodbi arbitražnega sodišča se priloži utemeljitev. Rzsodba je dokončna in zavezujoča za vse stranke v sporu. Arbitražno sodišče pošlje rzsodbo strankam v sporu in sekretariatu. Sekretariat posreduje prejete informacije vsem pogodbenicam tega protokola.
  18. Morebiten spor med strankami zaradi razlage ali izvršitve arbitražne odločbe lahko stranka predloži arbitražnemu sodišču, ki je rzsodbo izdalo, če pa to ni več mogoče, pa drugemu arbitražnemu sodišču, ki se v ta namen ustanovi na enak način kakor prvo.
-

PRILOGA B

Izjava Evropske skupnosti v skladu s členom 26(4) Protokola ZN-EKE o registrih izpustov in prenosov onesnaževal

Evropska skupnost izjavlja, da je v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti s členom 175(1) Pogodbe pristojna za sklepanje mednarodnih sporazumov in izvajanje iz njih izhajajočih obveznosti, ki prispevajo k uresničitvi naslednjih ciljev:

- ohranitve, varovanja in izboljšanja kakovosti okolja,
- varovanja zdravja ljudi,
- preudarne in varčne rabe naravnih virov,
- spodbujanja ukrepov na mednarodni ravni, ki se ukvarjajo z regionalnimi in svetovnimi okoljskimi problemi.

Registri izpustov in prenosov onesnaževal so ustrezno sredstvo za spodbujanje izboljšanja okoljevarstvene učinkovitosti, zagotavljanje javnega dostopa do informacij o izpuščenih onesnaževalih ter da jih pristojni organi uporabijo za sledenje gibanjem, dokazovanje napredka pri zmanjševanju onesnaževanja, spremljanje ustreznosti in ocenjevanje napredka, ter tako prispevajo k doseganju navedenih ciljev.

Nadalje Evropska skupnost izjavlja, da je že sprejela predpis, ki je za njene države članice zavezujoč in s katerim ureja vsebino iz tega protokola ter da bo predložila in posodobila, kakor je primerno, seznam zakonodaje v skladu s členom 26(4) tega protokola.

Evropska skupnost je odgovorna za izpolnjevanje obveznosti iz Protokola in ki jih ureja veljavna zakonodaja Skupnosti.

Izvrševanje pristojnosti Skupnosti je po svoji naravi predmet stalnega razvoja.
